

L'encant de les coses quotidianes

«En la ciudad blanca», darrera pel·lícula d'Alain Tanner

Guillem RAUSA

E cinema d'Alain Tanner s'ha caracteritzat, com el d'altres cineastes actuals —Chantal Akerman o Wim Wenders—, per la recerca de noves vies d'expressió, allunyades de les naturalístiques i esclafadorament televisives narracions que imperen en el cinema actual. Es tracta d'un tipus de cinema de *tempo* pausat i reflexiu, preocupat pel llenguatge

cinematogràfic i la comunicació, i que, especialment en el cas del cineasta suís, ha assolit una gran maduresa expressiva, sense perdre alhora trets de gran senzillesa.

En la seua darrera pel·lícula *En la ciudad blanca*, Tanner ens presenta Paul (Bruno Ganz), un mecànic de la marina mercant, que, com els protagonistes de *Charles, vivo o muerto* i *Messidor*, decideix deixar-ho tot o quasi tot i dedicar-se a viure de forma diferent. Aprofitant una escala que fa el seu vaixell a Lisboa, s'instal·la en un discret hotel de la ciutat, s'enamora d'una cambrea, i a poc a poc serà seduït per la ciutat blanca, pels seus carrers, pels bulliciosos bars, pels seus tramvies... Així, decidirà de no tornar al vaixell.

En aquesta parada que Paul, com a marí, sap que no durarà massa, pareix que el temps s'ha detingut (o que retrocedeix, com sembla indicar el rellotge del bar que marxa al revés) fins que una sèrie d'incidents l'obligaran a abandonar Lisboa i a tornar als lligams anteriors. Durant aquest temps, reflexionarà

sobre la seua dona que viu a Suïssa, sobre la seua amant, sobre el seu treball, i utilitzarà per a transmetre les sensacions que experimenta una càmera de super 8, amb la qual anirà filmant de manera improvisada (improvisació que també va caracteritzar el rodatge de la pel·lícula) la seua habitació, l'amant, els carrers de Lisboa, el propi rostre; en definitiva, tot allò que no pot expressar amb paraules.

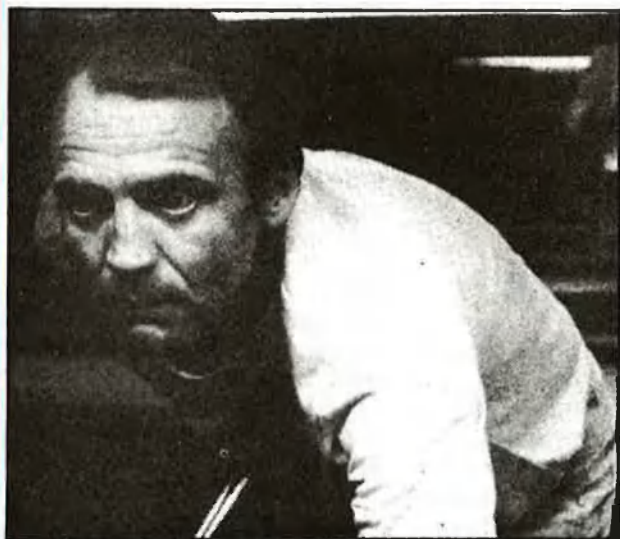
Aquestes pel·lícules en super 8, mentre avança el film, aniran adquirint una significació variable i molt rica. Les primeres escenes que filma el mateix Paul no pareix que vagen més enllà de la pallassada còmplice o del capritx turístic. Escenes que, projectades per la seua dona, adquiriran unes intencions expressives molt concretes, i aconseguiran erigir-se en un discurs paral·lel que contrapunteja la «realitat» que se'ns narra en la pel·lícula.

Pel·lícula profundament sensitiva, *En la ciudad blanca* aconsegueix de mostrar amb una gran senzillesa l'encant de les petites coses quotidianes —des

d'un passeig tranquil pels carrers, fins a l'escriptura d'una carta o la contemplació per la finestra de la posta del sol—, el valor d'aquells temps morts en els quals aparentment no es fa res, però en què es descobreixen moltes coses. Petites coses que poques vegades s'han vist reflectides de forma tan palpable i autèntica al cinema, i que són sens dubte el millor aspecte de la pel·lícula.

L'aproximació que fa Tanner de la ciutat de Lisboa, protagonista important del film, junt a Paul, és molt lluny de la típica postal turística, i palesa moltes afinitats amb els *road-movies*, malgrat que el protagonista no es mou quasi de la ciutat.

Personatge solitari i amb problemes per a comunicar-se en el sentit tradicional, hem de veure reflectit en Paul el mateix Alain Tanner, que, per comunicar-se amb l'espectador, utilitza una narració molt diferent a la que ens té acostumats el cinema americà, i que, com ell, es troba en un atzucac, tal com, magistralment, ens confirma la darrera escena de la pel·lícula.

Bruno Ganz, protagonista de «En la ciudad blanca» i el director Alain Tanner